

Exemplar unic
Nr. 38921/DSDRP/29.08.2024

Doamnei Renate Weber
Avocatul Poporului
Biroul Teritorial Târgu Mureș
avpmures@avp.ro

Stimată doamnă Avocat al Poporului,

Urmare recomandării dumneavoastră cu nr. 130 din 25.07.2025, referitoare la dispunerea de măsuri în vederea echilibrării efectivelor custodiate în funcție de gradul de aglomerare, vă aducem la cunoștință următoarele:

Administrația Națională a Penitenciarelor, prin intermediul administrațiilor locurilor de deținere, are obligația legală de a asigura pentru toate persoanele custodiate un mediu bazat pe respectarea legislației în vigoare, a normelor de siguranță personală, luând toate măsurile care se impun pentru respectarea drepturilor persoanelor private de libertate, pentru protejarea vieții, a sănătății și integrității corporale a acestora urmărindu-se formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării sociale a acestora.

Criteriile și situațiile care determină transferarea deținuților între unitățile penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor sunt prevăzute de Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și de Regulamentul de aprobare a Legii nr. 245/2013 aprobat prin Hotărârea nr. 157/2016.

Conform art. 11 alin. (5) din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal: "Penitenciarul în care persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate se stabilește de Administrația Națională a Penitenciarelor....."

Potrivit art. 45 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal „Transferarea persoanelor condamnate în alt penitenciar, ca urmare a stabilirii sau schimbării regimului de executare a pedepselor privative de libertate sau pentru alte motive întemeiate, se dispune, la propunerea comisiei prevăzute la art. 32 sau la cererea persoanei condamnate, cu avizul comisiei prevăzute la art. 32, de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor”.

De asemenea, conform art. 48 alin. (8) din Legea nr. 254/2013 „În cazul în care capacitatea legală de cazare a penitenciarului este depășită, directorul acestuia are obligația de a informa directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea transferării persoanelor condamnate în alte penitenciare. Directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor stabilește dacă transferul se impune, cu precizarea penitenciarelor în care se transferă persoanele condamnate”.

Conform art.108 alin. (1) și (2) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate în cursul procesului penal aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016:

„(1) Comisia prevăzută la art. 32 din Lege face propuneri de transfer Administrației Naționale a Penitenciarelor, în următoarele situații:

a) stabilirea sau schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate în situația în care acesta nu se încadrează în profilul unității;

b) depășirea capacității de cazare a penitenciarului;

c) înscrierea deținuților la cursuri de formare profesională ori de instruire școlară;

d) folosirea deținuților la muncă, la activități de educație și de asistență psihologică și asistență socială;

e) în cazul deținuților pentru care măsurile de siguranță, de asigurare a ordinii și disciplinei la nivelul penitenciarului sunt neîndestulătoare;

f) pentru încheierea căsătoriei;

g) alte motive temeinic justificate.

(2) Deținuții pot formula cereri de transfer în alt penitenciar. În cazul în care cererile de transfer sunt transmise Administrației Naționale a Penitenciarelor, acestea se remit administrației penitenciarului, în vederea avizării de către comisia prevăzută de art. 32 din Lege.”

Potrivit art. 345 alin. (1) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016 „În cazul în care capacitatea legală de cazare a locului de deținere subordonat Administrației Naționale a Penitenciarelor este depășită, directorul are obligația de a informa directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor în vederea redistribuirii deținuților în alte locuri de deținere”.

Potrivit Deciziei Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 360/2020 cu modificările și completările ulterioare, penitenciarele au fost clasificate în raport de regimurile de executare.

Art. 3 alin. (5) din Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 360/2020 privind profilarea locurilor de deținere, prevede că: „În vederea echilibrării efectivelor de persoane private de libertate, pentru reducerea gradului de aglomerare din unele unități penitenciare, dar și din alte motive întemeiate, conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor poate dispune transferul persoanelor private de libertate în alte locuri de deținere profilate pe custodiarea aceleiași categorii și a persoanelor private de libertate cu domiciliile în alte județe.”

Ca urmare a propunerilor formulate de comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate de la nivelul Penitenciarului Târgu Mureș, în perioada 01.07.2025-27.08.2025 a fost aprobat transferul, în vederea executării pedepsei, la alte unități de profil, pentru un număr de 58 persoane private de libertate.

Totodată, a fost temporizat transferul persoanelor private de libertate la Penitenciarul Târgu Mureș.

La data de 18.07.2025, Penitenciarul Târgu Mureș înregistra, la regimul semideschis, un grad de aglomerare de 191,04%, iar urmare a măsurilor dispuse, la data de 14.08.2025, indicele de aglomerare a scăzut la 179,10%.

În urma unor condamnări repetate ale României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru tratamentele inumane și/sau degradante la care au fost supuși reclamanții din cauza supraaglomerării și a condițiilor materiale din unitățile penitenciare și centrele de reținere și arestare preventive, au fost pronunțate hotărâri în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României, precum și Hotărârea-pilot Rezmiș și alții împotriva României. Pentru executarea hotărârilor menționate a fost elaborat și aprobat un Plan de acțiune pentru perioada 2020-2025.

Programul bugetar are ca scop principal ducerea la îndeplinire a politicilor naționale și mai ales a memorandumului nr. 20/25344/A.T/16.11.2020, aprobat la nivelul Guvernului României, care să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață și sanitare din închisorile din România. Referitor la privarea de libertate, memorandumul privind Planul de acțiune pentru perioada 2020-2025 cuprinde îmbunătățirea condițiilor de detenție prin investiții în infrastructura fizică a penitenciarelor și redistribuirea deținuților în cadrul sistemului penitenciar sau în același penitenciar pentru a echilibra efectivele.

Prin raportul Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane ori Degradante (CPT), în urma vizitei efectuate în România în perioada 10-21 mai 2021, s-a recomandat autorităților române să-și continue agenda de reformă pentru a se asigura că toate persoanele aflate în penitenciare sunt deținute în condiții decente și că acelea care locuiesc în celule cu ocupare multiplă li se oferă un spațiu de locuit de minim 4 m² fiecare.

De asemenea, în contextul aspectelor reținute de membrii delegației Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane ori Degradante (CPT) dar și în contextul elaborării noului plan de acțiune în executarea hotărârii – pilot Rezmiș și alții împotriva României pronunțată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, raportat la condițiile de deținere, Administrația Națională a Penitenciarelor a prevăzut obiective de investiții dar și lucrări de reparații curente și de intervenții de mică amploare care au drept scop extinderea spațiilor de cazare și îmbunătățirea condițiilor de detenție.

Astfel de măsuri au determinat, în mod inevitabil, reducerea spațiilor de cazare pentru celelalte categorii de persoane, conform regimului de executare a privării de libertate.

În acest sens, Administrația Națională a Penitenciarelor dispune în măsura resurselor, lucrări de extindere a spațiilor de cazare, îmbunătățirea condițiilor de detenție, de asigurare a patului individual fiecărei persoane private de libertate, precum și transferarea altor deținuți în alte unități penitenciare cu grad de ocupare mai mic, în vederea echilibrării efectivelor de deținuți între penitenciare profilate pe deținerea aceleiași categorii.

Administrația Națională a Penitenciarelor a revizuit, în luna decembrie 2019, pentru perioada 2020-2025, Calendarul de măsuri. Aplicarea măsurilor stabilite presupune crearea unui număr de 7.849 locuri noi de cazare și modernizarea a 946 locuri de cazare, investițiile fiind finanțate din trei surse, după cum urmează:

1. Mecanismul Financiar Norvegian - 1.400 locuri noi de cazare, în valoare estimată de 21.007.300,00 euro și 100 locuri de cazare modernizate, în valoare estimată de 1.040.193,00 euro;

2. Bugetul de stat - 4.549 locuri noi de cazare și modernizarea a 846 locuri de cazare în valoare estimată de 102.255.576,0 euro;

117

3. Împrumut de la o Instituție Financiară Internațională, conform proiectului aprobat de către Guvernul României, la data de 05.12.2017, prin Memorandumul cu tema Decizie privind oportunitatea finanțării infrastructurii fizice a sistemului penitenciar român, printr-un proiect finanțat din fonduri externe rambursabile, prin care se propune conceptul de proiect național – Investiții în infrastructura penitenciarelor– 1.900 locuri noi de cazare prin construirea și înființarea a două noi penitenciare (Penitenciarul Berceni și Penitenciarul Unguriu).

Planul este structurat pe perioada 2020-2025, astfel:

- Etapa I – anul 2021 (210 noi locuri de cazare + 218 locuri modernizate) – indicator îndeplinit prin crearea a 216 locuri noi de cazare;
- Etapa II – anul 2022 (445 noi locuri de cazare + 85 locuri modernizate) – indicator îndeplinit prin crearea a 505 locuri noi de cazare;
- Etapa III – anul 2023 (1.275 noi locuri de cazare + 363 locuri modernizate) – indicator îndeplinit prin crearea a 1.282 locuri noi de cazare;
- Etapa a IV- a (2024) - etapa a V-a (2025): 4200 noi locuri de cazare, din care 704 locuri noi de cazare au fost finalizate, diferența de locuri fiind în diverse stadii de execuție.

În cazul Penitenciarului Târgu Mureș, obiectivul de investiții "Construcție tip - pavilion detenție 100 locuri (2 construcții)", cuprinde în total 200 de locuri de cazare ca măsură alternativă la memorandum, iar efectuarea recepției la terminarea lucrărilor ar fi posibilă în trimestrul IV. Având în vedere factorii care pot impacta negativ darea în folosință a obiectivului, respectiv autorizația de securitate la incendiu și resursa umană, preconizăm ca termen luna decembrie 2025.

Echilibrarea efectivelor de deținuți se realizează prin transferul acestora între unități profilate pe deținerea aceleiași categorii, însă, există o serie de factori care influențează acest proces, dintre care amintim :

- numărul mare de deținuți aflați în executarea unei pedepse într-o unitate penitenciară cu domiciliul în raza penitenciarului respectiv;
- separațiunea pe regimuri de executare și categorii de persoane custodiate întrucât echilibrarea efectivelor de deținuți se poate realiza doar între penitenciare care custodiază aceleiași categorii;
- citarea cu prezentă la termenele stabilite de către instanțele de judecată întrucât menținerea într-o unitate penitenciară este, de asemenea, condiționată de soluționarea afacerilor judiciare aflate pe rolul instanțelor deservite de către unitatea respectivă;
- procesul de reparații capitale și modernizare în care au intrat penitenciarele ca urmare aprobării Memorandumului;
- multiplele încheieri ale judecătorilor de supraveghere a privării de libertate din unitățile subordonate și hotărâri ale instanțelor de judecată pronunțate în cauzele având ca obiect plângerile deținuților privind nerespectarea spațiului minim de cazare, încheieri care obligă administrațiile locurilor de deținere să asigure persoanelor în cauză spațiul minim individual în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Justiției nr. 2772/2017, astfel, în vederea respectării spațiului pentru o persoană se va micșora spațiul rămas pentru celelalte persoane iar pentru același număr de persoane capacitatea de cazare va fi mai mică;

- necesitatea respectării garanțiilor acordate de către statul român altor state cu privire la spațiul minim individual de 2, 3 sau 4 m² de care beneficiază deținuții care sunt condamnați în alte state și sunt transferați în România în vederea continuării executării pedepsei în baza Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală internațională în materie penală cu modificările și completările ulterioare. Astfel, în cazul persoanelor transferate în România, garanțiile acordate de către statul român sunt atent monitorizate și imperativ aplicate în toate unitățile subordonate, indiferent de gradul de supraaglomerare;

-exploatarea la maxim a capacității de cazare a întregului sistem prin instalarea unui număr de paturi suficient având în vedere necesitatea asigurării patului individual fiecărei persoane private de libertate, poate genera diferențe ale gradului de ocupare între unități, având în vedere configurația penitenciarului și arhitectura camerelor de deținere (înălțime, amplasare, mobilier, etc.), în sensul că, instalarea unui număr mai mare de paturi este posibilă doar în anumite unități.

În sensul celor prezentate anterior, reiterăm eforturile Administrației Naționale a Penitenciarelor de monitorizare a populației unităților subordonate în ceea ce privește spațiul individual de cazare, încercând să limiteze efectele negative ale fenomenului de supraaglomerare însă, precizăm faptul că, acest fenomen nu este imputabil Administrației Naționale a Penitenciarelor, deoarece, în raport de prevederile legale în vigoare cazarea într-o unitate penitenciară a deținutului s-a realizat în temeiul unor dispoziții legale ce au impus această conduită, respectiv încarcerarea în temeiul unei hotărâri judecătorești, în vederea îndeplinirii unei obligații impuse de lege, față de care nu se permite o acțiune contrară, administrația penitenciarului fiind obligată să o aducă la îndeplinire indiferent de condițiile de cazare existente în unitățile de detenție, acesta procedează la încarcerare și menținere a stării privative de libertate prin prisma efectelor legii și ale hotărârilor judecătorești.

Administrația Națională a Penitenciarelor folosește și acest prilej pentru a vă asigura de deplină disponibilitate în soluționarea tuturor aspectelor ce privesc executarea pedepselor privative de libertate.

Cu deosebită considerație,

Comisar șef de poliție penitenciară Geo Bogdan BURCU
Director general
Administrația Națională a Penitenciarelor

